...ССР Давлат китоб палатаси
...
Гос. книжная палата УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 262 (5253).
17 НОЯБРЬ 1983 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — БЕШ ЙИЛЛИККА!

тонгги газеталарда

● 15 ноябрь куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Совет Иттифоқига келган Мадагаскар Демократик Республикасининг ташқи ишлар министри Ж. Бемананджарани қабул қилди. Министр президент Д. Рацираканинг Ю. В. Андроповга мактубини топширди.

Самимий дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет —Малагасия муносабатларига оид баъзи масалалар юзасидан, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтирувчи бир қанча халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди.

● 15 ноябрь куни СССР Министрлар Советида СССР Халқ контроли комитети ва иттифоқдош республикалар халқ контроли комитетлари раҳбар ходимларининг кенгаши бўлиб ўтди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов нутқ сўзлади.

ЕТТИ МИЛЛИОНИНЧИ ЗИЁРАТЧИ

В. И. Ленин Марказий музейи Тошкент филиали етти миллионинчи зиёратчисини кутиб олди. Музейнинг муборак меҳмони партия ва меҳнат ветерани, ажойиб тақдир кишиси Насриддин Хўжаев эди.

—Советларнинг Бутуниттифоқ VIII съездида Владимир Ильични кўриш бахтига муяссар бўлганман,— дейди Насриддин Хўжаев. — Биз ёш коммунистлар, янги, саодатли даврга чексиз садоқат билан хизмат қилардик. Мен доим бу қутлуғ даргоҳга кириб келганимда ҳаяжонимни босолмай қоламан. Пролетариатнинг буюк доҳийси хотираси олдида таъзим қиламан. Бу масканда биз Ильич ҳаёти ва фаолияти билан танишибгина қолмай, балки ўлкамизда ленинча миллий сиёсат тантанаси ҳақида ёшларга ҳикоя ҳам қилиб берамиз.

1920 йилда, Москвадаги Я. М. Свердлов номли коммунистик университетида таҳсил олиб юрган пайтимда Надежда Константиновна Крупская билан учрашганман. Революция доҳийсининг содиқ сафдоши Туркистон ўлкасидаги саводсизликни битириш борасида қилинаётган ишлар ҳақида тўхталиб, ўқув қуроллари . етишмаслиги, жойлардаги ҳали тугатилмаган унсурлар ҳуруҷлари ҳақида куюниб гапирган эди. Душманларимиз бизни кўролмасдилар, ўлкамиз халқининг илмга интилишлари уларни безовта қилиб қўйган эди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, ўша пайтда бир дона қалам бозорда беш килограмм буғдой, битта китоб эса 16 килограмм буғдой баҳосида эди. Ва биз бор дон-дунимизни йиғиштириб, эвазига икки киши, гоҳо эса беш кишига битта қалам олардик. Бироқ уларнинг бари вақтинча эди. Тез орада В. И. Ленин декрети билан Туркистонга илк фан поезди келди, қисқа муддат ичида Ўрта Осиёда биринчи дорилфунун очилди. Надежда Константиновна ваъда қилган ўқув қуроллари, китобларни олдик, мактаблар очилди. Ильич васиятларини муваффақиятли амалга ошираётган бугунги Ўзбекистонга қараб, кўнглим ифтихорга тўлади.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида очилган ва ўшанда бор-йўғи 4 минг экспонати бўлган музейда бугун 19 мингдан ортиқ тарихий ҳужжат бор. Бу қутлуғ даргоҳда ўқувчилар, пионер сафига ўтардилар, комсомолга қабул қилинадилар, партия ва меҳнат ветеранлари билан учрашадилар. РСДРП II съездининг 80 йиллиги байрами кунларида музейда «КПСС — Ленин партияси» мавзуида кўргазма очилди, К. Маркс туғилган куннинг 165 йиллиги, Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган тематик кечалар ўтказилди. Музейда бошланган бу анъаналар шаҳар олий ўқув юртлари, корхона ва муассасаларида давом эттирилди.

Бугун Тошкентда доҳий номи билан аталадиган район, кўплаб проспект ва бульварлар, СССР халқлар дўстлиги саройи, университет, метрополитен, пионер ва ўқувчилар саройи, болалар оромгоҳлари бор. Улар революция доҳийси хотирасига абадий содиқ ўлка муҳаббати ва ҳурмати рамзи бўлиб қолаверади.

Йиллик план—муддатидан илгари

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 66 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдирган шаҳар саноат корхоналарининг коллективлари маҳсулот реализация қилиш ҳажми ва асосий халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқариш ўн ойлик давлат планини муваффақиятли бажаришди.

Шаҳар статистика бошқармасининг хабар беришича, шу йилнинг январь-октябрь ойлари бўйича саноат маҳсулоти реализация қилиш плани 101,7 процент бажарилган. Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 102,7 процентни, умумий маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати эса ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 105,1 процентни ташкил этди. Товар маҳсулотини реализация қилиш ўн ойлик давлат планини шаҳарнинг ҳамма районлари бажарди.

Шаҳар районлари бўйича ўн ой давомида саноат ишлаб чиқаришининг бажарилиши ҳамда ўсиш суръати қуйидаги фактлар билан белгиланади:

Шаҳар районлари	Реализация бўйича планнинг бажарилиши, процентларда: 1983 йилнинг октябрь ойи бўйича	1983 йилнинг январь-октябрь ойлари бўйича	Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати, процентларда: Реализация бўйича	Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Меҳнат самарадорлиги бўйича	Шу йилнинг январь-октябрь ойлари давомида пландан ташқари маҳсулот реализация қилиш бўйича социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши (процентларда)
Шаҳар бўйича	102,3	101,7	103,4	105,1	103,8	122,9
Акмал Икромов райони	102,7	103,0	99,7	106,6	105,0	177,0
Киров райони	100,0	100,2	106,8	106,6	104,5	17,0
Куйбишев райони	101,1	101,3	103,0	102,6	101,2	124,6
Ленин райони	107,0	102,6	102,9	104,6	103,6	200,7
Октябрь райони	102,3	102,0	105,6	105,6	105,5	114,1
Собир Раҳимов райони	101,9	102,4	106,0	106,2	105,5	134,6
Сергели райони	101,5	101,6	108,2	110,6	106,1	122,7
Фрунзе райони	100,8	101,0	101,4	102,3	102,1	155,3
Ҳамза райони	102,7	101,6	102,2	106,7	104,5	102,2
Чилонзор райони	100,7	102,2	110,3	111,0	105,5	107,9

1983 йилнинг январь-октябрь ойларида Тошкент саноат корхоналари томонидан пландан ташқари 48 миллион 761 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шу жумладан, планга қўшимча Акмал Икромов райони 2950 минг сўмлик, Киров райони — 383 минг сўмлик, Куйбишев райони 6225 минг сўмлик, Ленин райони — 7862 минг сўмлик, Октябрь райони— 4058 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони — 5047 минг сўмлик, Сергели райони— 2863 минг сўмлик, Фрунзе райони — 3921 минг сўмлик, Ҳамза райони— 13292 минг сўмлик, Чилонзор райони 1799 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди ва реализация қилди.

Электрон-техника, экскаватор, электротехника, «Компрессор», «Ташавтоматика», «Эталон», 2-ёғочни қайта ишлаш, грампластинка, химия-фармацевтика, «Ташхимсельмаш», агрегат, экскаватор ремонти, шампан винолари, «Средазгазавтоматика» заводлари; «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш, «Ташкентпиво», «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш, «Тошкент» ёғочни қайта ишлаш бирлашмалари; миллий чолғу асбоблари, бадиий буюмлар, уйга иш бериш, бош кийимлар, кенг истеъмол буюмлари, кўн-галантерея буюмлари, қоғоз, тамаки фабрикалари; булка-кондитер, саноат материаллари, «Ташкентвино», 2-нон маҳсулотлари, 2-уйсозлик комбинатлари, шунингдек, «Центрогазэнергоремонт», «Ташгорместпром»га қарашли бадиий конструкторлик бюроси, «Ташгазэнергоремонт» корхоналари ҳамда бошқалар ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиши бўйича юксак суръатларга эришдилар.

Шаҳар индустрияси январь-октябрь ойлари давомида мамлакат халқ хўжалигига пландан ташқари 29 та компрессор, 10 та йигирув машинаси, 22 та кўтарма кран, 2 та экскаватор, 37 та трактор, 32 минг жуфт пайпоқ, 332 минг дона ички ва устки трикотаж буюмлари, 152 тонна сут маҳсулоти, 680 тонна омуҳта ем, 235 тонна макарон маҳсулотлари, 237 тонна маргарин ва бошқа маҳсулотлар етказиб берди.

Шартнома бўйича мажбуриятларни амалга ошира бориб, корхоналар энг муҳим халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш ҳамда буюртмачиларга саноат маҳсулоти етказиб бериш ўн ойлик план-топшириқларини муваффақиятли уддаладилар.

Шу билан бир қаторда шаҳардаги бир корхона маҳсулот реализация қилиш ўн ойлик планини бажара олмади. Бу —«Ташигрушка» фабрикасидир (Собир Раҳимов райони). Бу корхона 128 минг сўмлик маҳсулот етказиб беролмади.

Меҳнат коллективларининг бурчи—ноябрь ойи план ва мажбуриятларини муваффақият билан бажаришдир.

Ҳамма резервлар ишга туширилди

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи йил бошидан буён пландан ташқари миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу рақам Тошкент тикувчилари йил бошида қабул қилган дастлабки мажбуриятда кўрсатилганидан икки баравар кўпдир.

Талабларни ўрганиб чиқиш юксак маром билан ишлашга ёрдам берди. Бу ерда йил бошидан буён йигирматадан кўп янги модель ўзлаштирилди. Булар орасида чарм ва чийдухобадан тикилган пиджаклар, спорт курткалари бор.

Меҳнатнинг бригада формасини ўзлаштириш энг муҳим омил бўлди. Тикувчилар республика енгил саноат корхоналари орасида биринчи бўлиб ташкилий янгиликни жорий этдилар. Бу эса меҳнатнинг юксак пировард натижаларидан ишчилар манфаатдорлигини оширди. Ҳозир бирлашма тикувчилари, бичиқчилари, танда қўювчиларининг етмиш проценти ягона наряд асосида ишламоқда. Маъсудахон Алимова ва Наталья Христуновалар бошчилик қилаётган энг яхши коллективларда меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси ишчиларнинг меҳнат унумдорлигини ўн процент оширди.

Бирлашма коллективи йил охиригача яна юз минг сўмлик буюм реализация қилишни мўлжалламоқда.

(ЎзТАГ).

БИЗ ҲАММАМИЗ — ПАХТАКОРМИЗ

ПАХТАЗОРДАН ДАРАКЛАР

«Тошкент оқшоми» «Вечерний Ташкент» газеталари, Ўзбекистон радиоси ва «Главташпассавтотранс» бошқармасининг оталиқдаги областлар пахта далаларидаги матбуот маркази

«ОҚ ОЛТИН»—ВАТАНГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 16 ноябрга бўлган маълумот.

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён, тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун —мавсум бошидан буён.

ХОРАЗМ	0,26	105,93	0,31	60,16
ҚҚАССР	0,35	104,30	0,31	71,47
ТОШКЕНТ	0,48	101,37	0,44	86,40
Бухоро	0,66	91,00	0,01	8,20
Қашқадарё	0,81	88,00	1,18	60,76
Навоий	0,82	86,98	0,57	30,99
Самарқанд	1,06	86,29	1,01	46,56
Фарғона	0,80	82,90	0,03	8,91
Андижон	0,77	81,55	0,20	24,29
Сурхондарё	0,83	80,75	0,19	41,19
Наманган	0,82	80,18	0,12	47,64
Сирдарё	0,51	77,77	0,06	60,20
Жиззах	0,58	76,79	0,06	60,94
Республика бўйича:	0,68	87,33	0,35	47,07

Махсус мухбирларимиз Ҳ. Икромов, А. Эгамназаров, А. Хатамов, А. Абдураззоқовларнинг репортажини газетанинг 2-саҳифасида ўқийсиз.

ЙИҒИМ-ТЕРИМ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Бир қатор областлар, шу жумладан, Тошкент области давлатга пахта топшириш давлат планини бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Аммо, Ўзбекистоннинг улкан «оқ олтин» хирмони учун кураш давом этмоқда. Тошкентлик студентлар дала меҳнаткашлари билан бир сафда туриб, шу кунларда, ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Ушбу фоторепортаж газетхонларни пахтакорларнинг ёш ёрдамчилари билан таништиради.

Рус тили ва адабиёти факультетининг биринчи курс студенти Ш. Тўраева, — социалистик мусобақа пешқадамларидан бири. У Зарбдор районидаги Қурбонов номли совхоз хирмонига ҳар куни 100 килограммга етказиб «оқ олтин» тўкмоқда. ТошДУ студенти И. Юнусов шу кунгача 6 тонна пахта терди. Аммо бу билан чекланмай, ғайрат билан тер тўкмоқда. Рус тили ва адабиёти институтининг биринчи курс студенти Р. Донаева пешқадамлардан ортда қолаётгани йўқ. У ҳам 100 килограммгача етказиб пахта тераяпти.

Шу кунларда студентлар билан бир қаторда ўқитувчилар ҳам тер тўкишмоқда. Улар ҳар соҳада устоз, ҳар нарсага бошқош. Акмал Икромов номли совхозда Тошкент машинасозлик техникумининг студентлари меҳнат қилишяпти. Ҳар ердагидек бу ерда ҳам ўқитувчилар улар билан бирга.

СПОРТ КУНДАЛИГИ

● Франциянинг Страсбург шаҳрида бадиий гимнастика бўйича жаҳон биринчилиги баҳслари якунланди. Мамлакатимизнинг ёш спортчилари мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб, умумкоманда ҳисобида иккинчи ўринни қўлга киритишди. Шуниси қувончлики, СССР терма командаси составида тошкентлик студент, халқаро классли спорт мастери Венера Зарипова ҳам бор эди.

● Уфа шаҳрида касаба союзлари кўнгилли спорт жамияти Бутуниттифоқ Советининг биринчилиги учун классик кураш бўйича мусобақалар бўлиб ўтди. Бу беллашувларда тошкентлик спартакчи, СССР спорт мастери Ғайрат Абдуллаев катта муваффақиятни қўлга киритди. У 48 килограммгача бўлган оғирликдаги полвонлар баҳсида биринчи ўринни эгаллади.

● Бугун «Ёшлик» спорт аренасида спорт гимнастикаси бўйича мамлакат биринчилиги баҳсларига старт берилади. Ғолиблик учун мусобақаларда барча иттифоқдош республикалар, шунингдек, Москва, Ленинград шаҳарларидан келган ёш спортчилар иштирок этишади.

Турнир СССР халқлари VIII ёзги Спартакиадасидан кейинги энг йирик турнирдир. Шу боисдан ҳам уни мутахассислар келгуси йилнинг ёз ойида бўладиган XVI Бутуниттифоқ ўқувчилар Спартакиадасига тайёргарлик кўришнинг муҳим босқичларидан бири деб баҳолашмоқда.

● Тошкентда Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган тренер Ҳамид Раҳматуллаев хотирасига бағишлаб ўтказилган футбол бўйича Бутуниттифоқ ўсмирлар турнири якунланди. Бош совринни «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятининг ёш футболчилари қўлга киритишди.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

АКАДЕМИК О. СОДИҚОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Химия фанини ривожлантиришдаги, илмий кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан академик Обид **Содиқов Халқлар дўстлиги ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ю. АНДРОПОВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль 1983 йил 15 ноябрь.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ТИНЧЛИК ВА ХАВФСИЗЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

Болгария пойтахти — Софияда Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар парламентлари вакилларининг маслаҳат учрашуви бўлиб ўтди. Социалистик мамлакатлар парламентларининг аъзолари муҳим халқаро масалаларни, айниқса, Европа қитъасидаги хатарли аҳволга тааллуқли масалаларни муҳокама қилдилар. Учрашув қатнашчилари халқаро кескинлик кучайиши ва ядро урушида ҳалок бўлиш хавфи ошиб бориши нақадар хавфли эканини жуда ташвишланиб уқтириб ўтдилар, Бундай аҳвол АҚШ маъмурияти ва унинг энг яқин иттифоқчилари ўтказаётган ҳарбий тайёргарлик йўлининг бевосита натижаси эканлигини айтдилар.

Учрашувда Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатларнинг парламентларига мурожаатнома қабул этилди. Шу мурожаатномада қардош социалистик мамлакатларнинг парламент аъзолари яқин вақт ичида Европа диёрида Американинг янги ядровий ракеталарини жойлаштиришга тайёргарлик кўрилаётганлиги ҳаддан ташқари хавфли эканини таъкидладилар. Чунки мана шу режаларнинг амалга оширилиши кескинликни бундан ҳам кучайтиришга, ядровий фалокат хавфининг ошишига олиб бориши мумкин.

Ғарбий Европа мамлакатларининг территориясини социалистик мамлакатларни нишонга олиб турган Американинг ракета-ядро қуроли учириладиган майдончаларга айлантиришга йўл қўймаслик, Европани ядро уруши хавфидан халос қилиш, Европа қитъасида ва бутун дунёда хавфсизликни мустаҳкамлаш европаликларнинг манфаатларига мос бўлиб тушажаги ҳужжатда таъкидлаб ўтилган.

Учрашув қатнашчилари инсониятни термоядро урушида қирилиб кетишдан ҳимоя этиш учун имкони бўлган ҳамма ишни қилиш барча парламент аъзоларининг бурчи ва вазифаси эканини айтдилар. Улар Европадаги ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш масалаларида бир битимга келишга чақирдилар, бу масалани тубдан ҳал этиш, Европани ўртача олисликка учириладиган ядро қуролидан ҳам, тактик ядро қуролидан батамом халос қилиш кераклигини айтдилар.

Мана шундай битимга келиш имконияти ҳали ҳам бор. Бунинг учун иккала томон сиёсий ирода кўрсатиши, тенглик ва баб-баравар хавфсизлик принципига муттасил амал қилишга тайёр бўлиб туриши керак, холос. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг Ю. В. Андропов баёнотида, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Прага кенгаши шу йил 5 январда қабул этган сиёсий декларацияда баён қилинган таклифлар бунинг учун асос бўлиши мумкин.

Софиядаги учрашувда Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар парламентларининг аъзоларига қарата қилинган шундай даъват янгради: халқларнинг ташвиш-таҳликадан халос бўлган келажагини таъминлаш учун ўзингизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилингиз!

М. ЯКОВЛЕВ,
ТАСС обзорчиси.

• ИШЧИ НОМИ МАҒРУР ЖАРАНГЛАР

УСТОЗ ИБРАТИ

(ОЧЕРК)

— Жуда хафа кўринасиз, ўзи нима гап, дадаси?

У ўзини қўлга олиб деди:

— Хафа бўладиган бирор воқеа бўлгани йўқ, онаси, — Очиғи сенга қандай тушунтирсам экан, тарбия, янгилик ташвишидаман. Икки-уч кунда ҳаммаси жойида бўлади. Бугун ҳам кечроқ қайтаман.

Смена бошланмасдан илгари ҳар куни цехда қисқача йиғилиш ўтказилади. Бугун ҳам шундай бўлди. Йиғилишда кечаги ютуқлар ва бугунги вазифалар хусусида гап борарди.

— Ўртоқлар — мурожаат қилди бригадирларга Тўлаш, — ишимизда сифатга эътибор энг муҳим вазифадир. Бу давр талаби. Қанча кўп сифатли маҳсулот ишлаб чиқарсак, истеъмолчилардан шунча раҳмат эшитамиз. Афсуски, ҳозирча цехда бу соҳадаги ишларни кўнгилдагидай деб бўлмайди. Ишлаб чиқараётган китоб жавонларимиз харидорларга унчалик маъқул эмас. Савдо ташкилотларидан эътироз хатлари келмоқда.

Ҳеч ким чурқ этмасди, бир бирларига «тўғри эътирозлар» дегандек секин қараб қўйишарди. Тўлаш яна давом этди:

— «Салют» номли стенкани ишлаб чиқаришни ўзлаштириш охирига етказилай деб қолди. эрта-индин яна бу ишга киришамиз. Қушнинг парвози қўшқаноти билан, дейдилар. Цехнинг қанотисизлар. Шундай экан, ўзаро уюшқоқ, ташаббускор бўлсак, ишда қатъий интизомга риоя қилсак сифат ҳам бўлади.

Йиғилиш тугади. Тўлаш Ирисқулов ҳам коржомасини кийиб цех реконструкцияси билан қизиқди. Ишнинг боришидан кўнгли тўлди. Кейин Мамадали Орипов бошлиқ бригада томон бурилди. Қизиқ, бригадада Ҳалима бору, нега Ҳасан-Ҳусан Мирзаевнинг қораси кўринмайди. Нега ишга келишмадийкин? У бригадирга юзланди:

— Ҳасан-Ҳусанлар қани?.

— Ҳали сизга бу ҳақда гапирмоқчи эдим, вақтингиз тиғиз эди.

— Ўзи нима гап?

— Э, сиз сўраманг, мен айтмай. Ўқув комбинатининг директори Миркомил Усмонов менга эрталаб Ҳасан-Ҳусан хусусида шикоят қилиб қолди. Курсга ҳам қатнамай қўйишибди.

Тўлаш аввалги кунги воқеани эслади. У цехни айланиб юриб дурадгорлар бригадаси ишлаётган бўлимга ўтди. Бригадир бир иш билан қўшни цехга чиқиб кетганди. Ёшлар автоматик линияда ишлашарди. Ҳасан билан Ҳусан пармалаш станогини бошқаришарди. Уларнинг ишини кузатиб келаётган Тўлаш бирдан жиғибийрон бўлди.

— Станокни тўхтатинглар! — қичқирди у, Ҳасан билан Ҳусан ўзи нима гап дегандай унга кўзларини олазарак қилиб қарашди.

— Нега мунча бақирасиз Тўлаш ака, — деди Ҳасан.

— Нима, арпангизни хом ўрдикми?

— Цех арпасини хом ўряпсизлар! Нима қилаётганларингни биласизлармиъ?

— Ишда брак қилишдан рекорд қўясанлар шекилли. Қулф калитга, калит эса қулфга тушмайди-ку, бундай қилишда.

Тўлаш бир эшикнинг олдида қулфи-калитнинг размерини ўлчаб, уни қандай ўрнатишни кўрсатиб берди.

...Икки ҳафтадан бери Тўлашнинг ороми бузилган, уйида ҳам, ишхонада ҳам тиними йўқ. Иши бошдан ошиб-тошиб ётибди. «Салют»ни ишлаб чиқариш учун цех реконструкцияси тезроқ охирига етказилиши керак. Шундай бўлгач, мураббийлик билан қизиқсинми ё цехни автоматлаштириш биланми? Тўғри, дастлабки пайтда йиғув цехида планлар аранг бажариларди. Шунда баъзи оғзи полвонлар: «Ирисқулов ишни эплолмаяпти, ўрнига бошқа кишини қўйиш керак», — дейишди ҳам. Хом ашё етарли бўлмаса нима қилсин, ахир? Мебель учун сифатли ёғоч-тахта керак. Ҳар қалай, корхона раҳбарлари югуриб-елиб, хом ашёни запас қилиб олишди. Цехларда яна иш юришиб кетди.

Мазкур бирлашма яқингача диван-каравот, тахта каравот, тошойна, китоб ва идиш-товоқ қўядиган шкафлар каби буюмларни ишлаб чиқарарди. Лекин уларнинг сифати талабни унчалик қондиролмасди. Шундан кейин корхона буюмлар ассортиментини янгилаб, Бутуниттифоқ мебель ва ёғочсозлик илмий-текшириш институти инженер-конструкторлари тайёрлаган лойиҳа асосида «Салют» номли янги стенка — кийим-кечак, чинни буюмлар, китоб, телевизор ва радиоприёмниклар қўйиладиган шкаф ишлаб чиқаришга киришди. Бундан ташқари халқнинг эҳтиёжини ҳисобга олиб яна алоҳида-алоҳида китоб, идиш-товоқ жавонлари, тумбочкалар, кийим шкафлари, буфетлар ишлаб чиқарадиган бўлди. Бу янгиликни амалга ошириш учун бешинчи йиғув цехини қайта реконструкция қилиш, янги мосламалар яратиш лозим эди. Бош инженер Тоҳир Исҳоқов ва инженер-технолог Тўлаш Ирисқуловнинг зиммасига бу ишга бошчилик қилиш масъулияти юкланди.

Кунлар, ойлар ўтди. Пневматик янги мослама цехда синаб кўрилди. Кутилган натижа яхши. Меҳнат унумдорлиги ҳам, сифат ҳам аъло даражада. Бирлашмада ишлар гувиллаб кетди. «Салют»га бўлган талаб ошди. Ҳар куни корхона раҳбарлари номига савдо базаларидан: «Бизга фақат «Салют» комплектини жўнатинглар» деган заявкалар келиб турибди. Эндиликда Сергели мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси илғор корхоналар сафига ўтиб олди. Йил бошидан бери Ўзбекистон мебель ва ёғочсозлик саноати министрлигининг кўчма Қизил байроғини коллектив ўз қўлида сақлаб келмоқда.

Инженер-технолог Тўлаш Ирисқуловнинг ҳам ишлари жойида. Унинг цехида ишлаётганларнинг асосий қисмини ёшлар ташкил қилади. Бир пайтлари тарбияси оғир бўлган Ҳасан-Ҳусан Мирзаевлар ҳозир барчага намуна.

Бирлашмада ойлик ва квартал планларининг ошириб бажарилишида, ҳар бир рақам тошида Тўлаш Ирисқуловнинг ҳам қалби уриб турибди. Тўлашвой ўкинмаса ҳам бўлади. Чунки, энди унинг кўплаб шогирдлари бор. Бахт чироқлари олдинда ёниб турибди.

...У бугун ишдан жуда хурсанд қайтди. Меҳриниса уни очиқ чеҳра билан, мамнун қарши олди.

Ашурали АҲМЕДОВ.

• Техника янгиликлари

УМИДБАХШ ЭКСПЕРИМЕНТ

«Қаршистройиндустрия» бирлашмасида тайёрлаб чиқарилган панеллар одатдаги панелларга нисбатан қарийб 3,1 ҳисса енгил бўлди. Уларнинг иссиқ изоляциялаш ҳоссаси ҳам шунча юқори ва улардан қурилган биноларни иситишга қамроқ энергия керак бўлади.

Янги панеллар ҳам керамзит-бетондан ишланган. Керамзит — лой, «бодроғи» енгил ва пишиқроқ бўлиб чиқди. Уни тажриба тариқасида Кунгуртов кони гилидан тайёрлашди. Ҳосил қилинган керамзит сифати шу қадар юқори бўлдики, уни айланма печларда «қовуриш» вақти ҳамда пишириш температурасини камайтириш мумкин бўлди. Дастлабки ҳисобларга кўра, бирлашма шуларнинг ўзидангина йилига 200 минг сўмлик ёқилғи ва электр энергиясини тежай олади. Кон запаслари эса неча ўн йилга етади. Деҳқонобод районида ҳам шундай кон топилди.

Керамзит тайёрлаш учун сифатли хом ашё проблемаси ғоят актуалдир. Шунинг учун ҳам Қашқадарёда ўтказилган экспериментнинг аҳамияти жуда катта.

(ЎзТАГ).

Республика бўйлаб

Куйганёр темир-бетон буюмлар заводида маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системаси жорий этилди. Натижада ишлаб чиқариладиган маҳсулот сифати анча яхшиланди. Андижон ип-газлама комбинатининг қурилаётган филиаллари, паррандачилик ва чорвачилик комплекслари, бошқа объектлар учун янги турдаги конструкциялар ва деталларни ўзлаштиришни тезлатиш мумкин бўлди. Ҳозир завод жамики маҳсулотининг етмиш процентига биринчи сифат категорияси берилган.

* * *

Янгиер бинокорлик материаллари ва конструкциялари комбинатининг ишчилари терим мавсумигача Г. Юнусов номли қўриқ совхоз деҳқонларига яхши бир совға тайёрладилар. Учта типовой дала шийпони очилди. Шийпонлар яхши жиҳозланган, ошхона, овқатланадиган хона, дам олиш хоналари, айвонлари бор. Комбинат ишчилари машиналарни терим мавсумига тайёрлашда қишлоқ механизаторларига ёрдам бердилар. Қиркта прицепни, ўн бешта транспорт тракторини, ўнта терим комбайнини пухта ремонтдан чиқардилар.

* * *

Ленин районида 2-пахта заводининг «Ғунча» янги болалар боғчасига биринчи марта келган кичкинтой Ойбек Умаров: «бинокор бўламан!» деди. 140 болага мўлжалланган икки қаватли шу оппоқ бинони республика пахта саноати министрлиги механизациялаш г а н кўчма колоннасининг коллективи қурди. Янги болалар боғчасида ёш авлоднинг дам олиши ва тарбияланиши учун ҳамма шароитлар яратилган.

(ЎзТАГ).

Дўстлик районидаги Ленин номли совхоз пахта далаларида йиғим-терим қизғин боряпти. Шаҳримиздаги 206-ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари мана шу хўжаликда самарали меҳнат қилмоқдалар.

СУРАТЛАРДА: 1. Юқоридаги суратда ҳар куни пахта хирмонига 70—80 килограммдан «оқ олтин» тўкаётган ўқувчи Зоир Ўтановни кўриб турибсиз. 2. Ўнгдаги суратда эса Ферат Жеферов тасвирланган. Бу ўқувчи ҳам билим юртининг илғор теримчиларидан саналади.

Т. Каримов фотолари.

• Олти миллион йўлларида

47. СЎНГГИ ДОВОН ШУНҚОРЛАРИ

Катта довон ошилди. Республикамиз «оқ олтин» хирмони беш миллион тоннадан ошиб кетди. Республика партия ва ҳукуматининг барча меҳнаткашларга қарата Мурожаатидан руҳланган студент ва ўқувчилар пахтакорларнинг асл кўмакдошлари бўлиб қолдилар. Ҳар куни тонгда, айниқса шанба ва якшанба кунлари машиналар турнақатор бўлиб пахтазорларга йўл олмоқда. Уларда бораётган тошкентликларнинг фикри-зикри битта. У ҳам бўлса етиштирилган мўл-ҳосилни сўнгги мисқолигача териб олишдан иборат. Ҳа, бугун ҳамма қалб амри билан пахтакордир. Жиззах областининг Дўстлик районидаги 11-совхозда 206-техника билим юртининг 140 ўқувчиси кенг пахта далаларида жасорат кўрсатиб ишлаётганини кўрдик.

Билим юрти партия ташкилотининг секретари Содир Мўминов бизни кўриб бироз ҳаяжонланди.

— Биз ҳали мақтовга сазовор иш қилганимизча йўқ, — деди у камтарлик билан. — Эл қатори пахта теряпмиз.

— Бу ерга қачон келдинглар? — сўрадик ундан.

— Келганимизга бир ойдан ошди.

— Ўртача ҳар бир ўқувчи қанчадан пахта теряпти?

— 80 килограммдан.

Айтишга осон. 80 килограммдан! Ўқувчиларнинг ўзига хос ғайрат-шижоат кўрсатаётганини ана шу рақам ҳам исботлаб турибди. Лекин бу ерда ҳеч ким қилган иши билан кифояланишни ўзига эп кўрмаяпти. Негаки ҳали сўнгги довон турибди. 6 миллион тонналик улкан хирмонни бутун Ватанимиз кутмоқда. Шундай экан, унга қўлдан келганча ҳисса қўшиш билим юрти ҳар бир ўқувчисининг бурчига айланиб қолган. Тоҳир Ғоипов, Суннат Алимов сингари ўқувчилар шу кунларда 120—130 килограммдан подбор пахта териб беришяпти. Бўлажак автокранчи, автослесарь, сантехникларнинг ғайратига тасанно ўқимай илож йўқ.

Совхознинг учинчи бўлими 1-бригадаси даласида ҳали ҳосил мўл. Шу бригадада бир соатлар чамаси бўлган вақтимизда ўқувчилар пешма-пеш этакларни тўлдириб тарози ёнига келишди.

— Бу ерга иккинчи йил келишим, — дейди билим юртининг рекордчи-теримчиси Зоиржон Ўтанов. — Ўртоқларим Сергей Еременко, Асад Абдуллаевлар ҳам теримда юксак унумга эришмоқдалар.

Мана, кўз ўнгимизда катта пайкал. Оппоқ дурдоналар кўзни қувонтиради. Шунинг учун ҳам ўқувчилар завқ-шавқ билан бу дурдоналарни тезроқ йиғиб-териб олишга ошиқишмоқда.

Ишлаб чиқариш таълими мастерлари Олег Иванченко, Тоҳир Мусаев, Рустам Нуъмонов ва бошқалар ўқувчиларга бош-қош бўлиб, терим суръатини кун сайин оширишга эришмоқдалар. Зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун бемалол етадиган мўл-кўл пахта ҳосилини ёғин-сочинга қўймай тезроқ йиғиштириб олишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшаётган 206-техника билим юрти ўқувчиларининг ишидан мамнун бўлдик. Ўз навбатида уларга яратилаётган шарт-шароитлар билан ҳам қизиқдик. Иссиқ ётоқхонада телевизор, радиоприёмник бор. Кинофильм ҳам қўйиб беришяпти. Овқатлар мазали. Хуллас, ўқувчиларнинг ҳеч нарсадан камчилиги йўқ. Ёшлигиданоқ меҳнатда ўзини кўрсатишга интилаётган ўқувчиларнинг улкан «оқ олтин» хирмонини яратишга ўзларининг даҳлдорлигини ҳис этишлари ҳар қанча таҳсинга лойиқдир!

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ГА ХАТЛАР

ОХИРИГА ЕТКАЗИЛМАДИ

Октябрь районидаги Хувайдо ва Коммунист кўчалари бундан 3—4 йил муқаддам 342-болалар боғчасига иссиқлик тармоғи ўтказиш учун кавланган эди. «Таштеплосеть»дагилар боғчага иссиқликни бир амаллаб ўтказишиб, кўчадаги чуқурчаларни чала-чулпа кўмиб кетишди. Биз бу ҳақда Октябрь район ижроия комитетидаги мутасадди раҳбарларга август ойида мурожаат қилиб, қиш фаслида фарзандларимиз ана шу кўчалардан юришаётганларида қийналиб қолишларини айтгандик, улар 1 сентябргача ҳамма ишлар ниҳоясига етказилади, деб ваъда беришди. Афсуски ҳалигача ҳеч қандай иш қилингани йўқ.

Ҳадемай қишнинг совуқ кунлари бошланади. Боғча, мактаб ва ишга борувчи аҳоли бу кўчадан юришга янада қийналади. Район ободонлаштириш бошқармасидагилар «Таштеплосеть» ишчилари чала ташлаб кетган ишларини қачон ниҳоясига етказишади ёки улар ҳам ваъда билан иш бажаришмоқчими?

Н. АСАДОВ,
«Бўстон» маҳалла комитети раиси.

А. ҲАСАНОВА,
У. КАРИМОВ.

ВАҚТИМИЗ БЕҲУДА ЎТМОҚДА

Бизга 9 ва 117-маршрутда қатнайдиган автобуслар хизмат кўрсатади. 117-маршрутдаги автобусларнинг кеч соат йигирмага қадар ишлаши (шунда ҳам Олой бозорига қоплар ташилади) ҳисобга олинса, йўловчиларга фақат 9-маршрутдаги автобуслар хизмат қилади. Кейинги вақтда бу маршрут линияси янги СГ—1 массивига қадар узайтирилди. Лекин автобуслар сони кўпаймади. Натижада йўловчилар ана шу маршрут орқали манзилларига бориш учун автобусни 1, 1.5 соатлаб кутишга мажбур бўлишмоқда.

Бу маршрутда учар шоферлар ҳам бор десак, хато қилмаймиз. Нега десангиз улар ҳар доим автобус эшиклари учта бўлишига қарамасдан фақат олдинги эшикни очиб қўйишиб, пул йиғишади. Диспетчер пункти жойлашган Коммунистический бекатига бу маршрутдаги автобусларнинг моторлари ёқилган ҳолда (шоферлар тушликда бўлса ҳам) туради. Улар ёқилғининг исроф бўлаётганлиги ҳақида ҳеч ҳам қайғуришмайди.

Автобуснинг салони ифлос, компостер автоматларининг ишламаслиги ва шоферларнинг йўловчилар билан ўта қўполлиги барчанинг асабига тегмоқда. «Главташпассавтотранс» бошқармаси раҳбарлари юқорида қайд этилган бу маршрутларда қачон тартиб-интизом ўрнатишади?

М. АҲМЕДОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

РЕКОРД ҲОСИЛ

ХОШИМИН. Вьетнам жанубидаги азим дарё — Меконгнинг кўпдан-кўп ирмоқлари ва каналлари орқали янги ҳосил дони уйиб ортилган баржалар карвони йўлга чиқди. Мамлакатнинг мана шу асосий ғалла конида ёзги мавсум тугалланди. Республика асосий бойлигининг дастлабки минглаб тонналари давлат қабул пунктларига топширилмоқда.

Бу йил ёзги мавсумда рекорд ҳосил олинди. Ўтган йилга нисбатан 100 минг тоннадан зиёд шоли ўрилди. Шоли ҳосилдорлиги анча ошди. Бунга қишлоқ хўжалик техникасидан кенг фойдаланиш, давлатнинг минерал ўғит етказиб бериши, ирригация қурилиши авж олдирилганлиги туфайли эришилди. Бу ерда деҳқонлар кооперациялашганлиги, агрономия фани ютуқларидан кооперативларда фойдаланилганлиги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ўсишининг муҳим омили бўлди.

Ривожланаётган тармоқ

УЛАН-БАТОР. Янги чиқитсиз технологияга ўтилганлиги туфайли Тосонцэнгель ёғочсозлик комбинати коллективи икки ёқлама фойда кўрди. Қимматбаҳо хом ашёдан анчагина миқдори тежаб қолинди ва айни вақтда маҳсулотнинг янги турларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Ҳозир бошқа ихтисослаштирилган корхоналарда ҳам ёғочни тўла-тўкис қайта ишлаш имконини берадиган янги асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда.

Бундан ўн йилдан кўпроқ вақт илгари барпо этилган ўрмон ва ёғочсозлик саноати энди республика халқ хўжалигининг узлуксиз ривожланиб борадиган замонавий тармоғига айланди. МХР ялпи саноат маҳсулотининг 10 процентидан кўпроғи шу тармоқ ҳиссасига тўғри келаётганини айтиш кифоя. Моддий ресурслардан имкони борича самарали фойдаланиш — МХР XVIII съезди тармоқ меҳнатчилари олдига қўйган асосий вазифалардан биридир. Унинг моддий-техникавий базасини мустаҳкамлашда Совет Иттифоқи катта ёрдам бермоқда. Совет мутахассисларининг кўмаги билан мамлакатда қурилган бир қанча йирик корхоналар ҳозирнинг ўзидаёқ миллий экономика ёғоч буюмларининг асосий турларига бўлган эҳтиёжларини тўла-тўкис қондирмоқда.

СЕРМЕҲНАТ ОПЕРАЦИЯЛАР — РОБОТЛАР ЗИММАСИГА

БЕРЛИН. Эрфурт округининг Эйзенах шаҳридаги автомобилсозлик заводи меҳнатчилари энг сермеҳнат операцияларни саноат роботига «топширдилар». У бўлажак машиналарнинг деталларини қайноқ ҳолда штамповка қилувчи линияларда хизмат қилиш вазифаларини тўла-тўкис ўз зиммасига олди.

Илгари бу цехда қўл меҳнати устун эди. Масалан, чўғдек қизиб турган заготовкаларни қудратли пресслар остига ишчилар жўнгина мосламалар ёрдамида узатиб турар эдилар. Энди бу ишни манипуляторларнинг механик «қўллари» бажармоқда. Натижада меҳнат шароитлари анча яхшиланибгина қолмай, унинг унумдорлиги ҳам ошди. Бундан ташқари, янги техникани қўллаш туфайли бир неча ишчини бошқа участкаларга ўтказиш имконияти туғилди, механик ёрдамчининг бениҳоя аниқ ишлаши эса бракни батамом тугатишга кўмаклашди.

Қуёш энергиясидан фойдаланилмоқда

ПРАГА. Хушманзара Шумава тоғларида жойлашган «Хуранев» меҳмонхонаси томига қуёш коллекторлари ўрнатилди. Бу — Чехословакияда сув қуёш энергияси ёрдамида иситиладиган биринчи туристик объект бўлди. Меҳмонхона биносининг ўзи ҳам унинг ёрдамида иситилмоқда.

ЧССРда қуёш энергиясидан амалий равишда фойдаланиш тобора кенг тус олмоқда. Ўрта ҳисобда республикада йилига 180 кун офтобли бўлади. Шу сабабли Новий-Замки шаҳридаги «Электросвит» заводида турли халқ хўжалик объектларини иситишга мўлжалланган гелиоқурилмалар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Масалан, бу йил заводда жами 30 минг квадрат метр саҳнли қуёш коллекторлари ишлаб чиқарилди. Шу беш йилликнинг охиригача бу рақам икки ҳисса ортади.

Республиканинг баъзи давлат хўжаликларида ва қишлоқ хўжалик кооперативларида тажриба тариқасида қуёш энергиясидан фойдаланиш ўзини тўла-тўкис оқлади. Чорвачилик фермаларида коллекторлардан фойдаланиш йўли билан электр энергия сарфи 75 процент тежалмоқда. Ҳисоб-китобларга қараганда, шу беш йилликнинг ўзида бу йўл билан 69 минг тонна шартли ёқилғини тежаб қолиш мумкин.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

● **Прагадаги маданият саройида «СССР энергетикаси бугун ва эртага» мавзуида кўргазма очилди. СССР Фанлар академияси тайёрлаган кўргазма Совет Иттифоқидаги энергетика барча асосий йўналишларининг ривожланиши ва унинг истиқболлари тўғрисида ҳикоя қилади. Экспозицияда халқаро илмий-техника ҳамкорлигига, айниқса Ўзаро Ёрдам Кенгаши аъзоси бўлган мамлакатларнинг энергетика системаларини ривожлантиришга катта эътибор берилган.**

● **Италиянинг Пиза шаҳридаги (Тоскана области) «Сант гобен» фабрикаси маъмуриятининг ишлаб чиқаришни қисқартириб, 500 кишини ишдан бўшатиш тўғрисидаги қарори шаҳар меҳнаткашларини ғазаблантирди. Италия касаба союзларининг бирлашган федерацияси — Италия меҳнаткашлар касаба союзлари конфедерацияси, Умумиталия Меҳнат Конфедерацияси ва Италия Меҳнат Иттифоқи маҳаллий ташкилоти ишчиларга мурожаат қилиб, уларни корхона эгаларининг бедодлигига умумий забастовка ўтказиш билан жавоб қайтаришга даъват этди. Корхона маъмуриятининг қарори иш жойларини сақлаб қолиш тўғрисида илгари эришилган келишувларни қўпол равишда бузаётгани мурожаатда таъкидлаб ўтилади.**

● **Парагвай пойтахти — Асунсьон шаҳрида ўткир уй-жой танглиги ҳар қадамда сезилиб турибди. У ерда 90 мингдан зиёд оила бошпанасиздир. Улар кўприкларнинг тагларида, вайроналарда ёки очиқ жойларда бир амаллаб яшашга мажбур бўлмоқдалар. Умуман мамлакатда 240 мингга яқин квартира етишмайди. Уй-жойлар эса фақат бойлар учун қурилмоқда. Ҳокимият тепасида Стресснер диктаторлик режими турган Парагвайда камбағаллар ўз ҳолига ташлаб қўйилган.**

Нью-Йоркда ўтказилган оммавий намойиш қатнашчилари Рейган маъмурларининг милитаристик йўли ва Европада Америка ядро ракеталарини жойлаштириш планларига қарши қатъий талаб билан чиқдилар.

СУРАТДА: намойиш пайти.

ТАСС фотохроникаси.

МАДАНИЙ ИШЛАР ПРОГРАММАСИ

ПРАГА. Шаҳар маданият уйи кузги-қишки мавсумга маданий ишлар кенг программасини белгилади. Район ва завод клублари мазкур маданият уйи раҳбарлигида иш олиб боради. Программанинг ўзига хос хусусияти шундан иборат бўладики, шаҳарнинг барча ёшдаги ва касбдаги аҳолисининг эҳтиёжи энг кўп даражада таъминланади. Шунга мувофиқ тадбирлар ва тўгараклар ишини олиб бориш вақти белгиланди. Бевосита цехларда ва иш жойларида лекторларнинг лекция ўқишлари ва суҳбатлар ўтказишлари кенг тус олди.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ХАНОЙ. Вьетнам пойтахти майда ҳунармандчилик саноати тўқимачилик корхоналарининг меҳнаткашлари экспорт маҳсулотлари ишлаб чиқариш юзасидан шу йил давлат планини муддатидан илгари бажарганликлари тўғрисида рапорт бердилар. План кўрсаткичларига мувофиқ бу корхоналар йил охирига бориб экспорт учун 2,5 миллион метр диагонал газлама ишлаб чиқаришлари керак эди. Ҳозирнинг ўзидаёқ план топшириғи 200 минг метрдан ошириб адо этилди. Оммавий социалистик мусобақа, ҳамма жойда тежамкорлик учун кураш ҳаракати, новаторлар ҳаракати кенг авж олдирилганлиги, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини оширишга оид турли тадбирлар қабул қилинганлиги меҳнаткашларнинг бундай муваффақиятга эришишини таъминлади.

ЁПИҚ ДЕБ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ЛУСАКА. Ирқчи Жанубий Африка Республикаси пойтахтидаги 17 та парк африкаликлар учун ёпиқ деб эълон қилинди. Мазкур парклар шошилинч тарзда икки метр баландликдаги тиконли симлар билан ўраб олинмоқда, «фақат оқ танлилар учун» деган сўзлар ёзиб қўйилган лавҳалар ўрнатилмоқда. Претория шаҳар маъмурларининг бу қарори бажарилишини контроль қилиш учун ҳозирнинг ўзидаёқ полициянинг махсус нарядлари тузилди.

ЖАР ирқчи маъмурлари бундан ўн йил муқаддам Апартеид режимини «либераллаштириш» мақсадида пойтахтнинг қора танли аҳолисига оқ танлилар учун мўлжалланган паркларга боришга «рухсат берган эдилар». Ўнг экстремистлар ҳеч қандай аҳамиятсиз мана шу ишни ҳам оқ танлилар учун ҳақорат деб билдилар. Улар шаҳар маъмурларига мунтазам тазйиқ ўтказиб турдилар ва «либерал» қарор бекор қилинишини ҳамда эски тартибларга қайтишни талаб қилдилар.

ОИЛА ДАВРАСИДА СУҲБАТЛАР

АЖОЙИБ НАСИҲАТЛАР

Ҳикматнома

● Ёшликда ўқиб қолиш—тошга нақш ўйиш, қариганда ўқиш—сувга хат ёзиш билан тенг.

● Муҳиббий айтади:

Илм орзу қилсанг—ёшликда ўқи,
Идрок ила тўла бошликда ўқи.
Қарисанг хотира бўлади барбод,
Ёшликда—хотира тошликда ўқи.

● Очкўзнинг молидан фойдаланмоқчи бўлган одам ботаётган қуёш нуридан фойдаланмоқчи бўлган кишига ўхшайди.

● Севикли киши шундай кишики, хатоингни кўрганда: «Кўзингга қара, қилаётган ишинг хато!» дейди.

● Вафога тўла, жафодан ҳоли киши барчага севимлидир.

● Сен учун ҳақиқий дўст илм ва одоб нури билан қуроллантирувчи китобдир.

● Муҳиббий айтади:

Китобим, барчадан бойим ўзингсан,
Тунимни ёритар Ойим ўзингсан.
Баданим илмга ташналаб бўлса,
Суғориб турувчи сойим ўзингсан.

● Яхши одам ўликлар манзилида ётса ҳам тирикдир.

ЯХШИ ВА ЁМОН ХИСЛАТ

● Чиройли ва мақтовга сазовор хислатга эга бўлиш учун аввало ҳар бир инсон ўз нафсига ҳоким бўлиши ва уни тарбиялаши лозим. Нафсни тарбиялаш деганда уни барча разил иллатлардан ҳоли қилиш, энг чиройли фазилатлар билан безаш, одамларга мақбул бўладиган одатлар билан зийнатлаш тушунилади.

● Муҳиббий айтади:

Беадабга кўзин тикиб юргандим,
Қилмишидан фикр қилиб тургандим.
Сезиб олдим тезда ўз айбларимни,
Беадабдан шундай адаб ўргандим.

● Одамни эл ичида ёмон отлиқ қилиб, обрў-иззатини совурадиган анчагина ёмон феъллилар борки, улардан бири кибр-манманлик, ўзни катта олиш, ҳеч қандай фазилатга эга бўлмаган ҳолда ўзини улуғ деб фахмлаш, барчадан ўзини юқори қўйишдир.

● Муҳиббий айтади:

Ярамас хулқларнинг аълоси кибр,
Барча қабиҳликнинг маъноси кибр.
Ёмон хулқлар бари расво-ю, бироқ,
Расволари ичра расвоси кибр.

● Такаббур киши бурнини осмонга кўтариш билан ўзини ўзи шод қилаётган бўлади, бу билан ўзини ўзи алдайди, обрўйи эса одамлар орасида тўкилаётганини сезмайди.

● Муҳиббий айтади:

Манманнинг ишонган дунёси кибр,
Қадрим деб ўйлаган баҳоси кибр.
Жисмида заррача фазилат йўғ-у,
Фазл деб ўйлаган даъвоси кибр.

М. ҲАСАНОВ тайёрлаган.

ҒАЛАТИ КОЛЛЕКЦИЯ

Калугалик Г. Сонкиннинг ғалати коллекциясининг экспонатларида мамлакатнинг бутун географиясини кўриш мумкин. У кўпгина шаҳарларда ишлаб чиқарилаётган атир, одеколон, парфюмерия наборларининг ранг-баранг қутилари, ёрлиқларини йиққан.

Коллекциячи Калугадаги синтетик хушбўй моддалар комбинати литографияси коллективига бош бўлиб парфюмерия қутилари ишлаб чиқариш билан шуғулланаётганига чорак асрдан ошди. Бу ердан хушбўй моддалар «тўни» соҳанинг кўпгина фабрикаларига юбориб турилади.

Литография цехларида бундан ўттиз йил аввал босилган «Земляничное» совунининг оддий ёрлиғи коллекцияни бошлаб берганди. «Новогодная ночь» парфюмерия наборига ишланган бежирим қути сўнгги экспонат бўлди. Ленинграддаги «Северное сеяние» фабрикаси тез орада шундай наборни тайёрлаб чиқаради.

Г. Сонкин парфюмерия қутилари ва ёрлиқларининг олти юзтадан кўпроқ намуналарини йиққан. (ТАСС).

КЎЗИНГИЗНИ ОЧИНГ, ЎҒЛИМ!

ЭТЮД

Юнусободнинг кўча четида жойлашган бозорида одам гавжум, Бир йигитча велосипедининг орқа ўриндиғига ўрнатилган яшикда тандирдан янги узилган нонларни олиб борарди. Шу пайт муюлишдан, велосипед қаршисидан сариқ рангли «Жигули» чиқиб қолди. Йигитча чўчиб велосипедига тормоз берган эди, тўртта бўрсилдоқ нон ерга тушди-ю, аста-аста юриб бораётган машина ғилдираклари тагига юмалаб кетди.

Бир чеккада ўтирган чол азот ўрнидан туриб, нонга талпинди. «Жигули»нинг шофери қора кўзойнагини ярақлатиб чолга писанда қилди:

— Ҳой бобой, нега машина тагига киряпсиз?... Кўз борми?

— Кўзим бор,— деди чол энгашиб нонни оларкан, —ўғлим, нонни босиб кетяпсиз, кўрмаяпсизми?

— Кўряпман,— деди писанда билан шофер йигит,— нонни кўрдим, босилса-босилар, сиз нега энди машина ёнида думалаяпсиз?

— Нонни деб думалаяпман, сиз нонтепкилик қилиб нонни босманг деб думалаяпман, кўзингизни очинг, ўғлим.

Чол бўрсилдоқ нонларни машина ғилдираги остидан бир-бир олди-да, пуфлаб-пуфлаб велосипеддаги болага узатди:

— Эҳтиёт бўлиб юр болам, —деди чол унга насиҳатомуз.

Одамлар чолнинг куйинчаклигига, нонни шунчалар эъзозлаётганига, «Жигули» машинаси ҳайдовчисининг бефаросатлигига ҳайрон бўлиб боқиб қолишди.

Дилбар ПЎЛАТОВА.

Бахтиёр дамлар. ТАСС фотохроникаси.

Мулойимхунук

(ҲАЖВИЯ)

— Ў йўл бўлсин, жиян, оғзинг қулоғингда, нима гап, лотореянгга машина чиққанми дейман?!

— Янги меҳмон кўрдик, янги меҳмон. Исми Шодмон бўлди. Гувоҳнома олгани кетяпман.

— Э, қутлаймиз! Мана, шарофатингдан келин бола олтин юлдуз тақадиган бўлибди-да. Ахир, буниси ўнинчиси-ку-а, шундайми?

— Ҳа, ўнинчиси.

— Балли! Йўлдан қолма, омад ёр бўлсин!..

Бир сигир соғарли вақт ўтар-ўтмас райижроком биносига, ундан гувоҳнома берадиган бўлимга ошиқиб кириб бордим. Одамларнинг игнада ўтиргандек бетоқат турганини кўрдиму тарвузим қўлтиғимдан сирғилаёзди. Нега, дейсизми? Мудира опамиз, ҳозир келамак, деб чиқиб кетганларига алламаҳал бўлибди-ю, ҳалигача дараклари йўқ эмиш.

Пешонам тиришди.. Тиқ этса, кўзим эшикда. Минутлар минутларни қуваяпти, баъзилар мудрашга тушди. На чора, кутамиз. Куттириш — айрим кишиларга кундалик одат. Қўйнимга тош солдимда, узун йўлакнинг у бошидан бу бошига чурқ этмай юрабошладим. Шу пайт фавқулодда савлатдор учтўрт киши билан кириб келаётган Ашир-қулга, биздан тўрт хонадонгина нарида яшовчи Ашир-қулга кўзим тушиб қолди. Беихтиёр салом бердим. У бир қаради-да, сўрашса тилини ари чақиб оладигандек ғиқ этмай ўтиб кетди. Хижолатдан руҳим нураган девор мисол дувва тўкилди. Киприкларим пир-пираганича ортидан термилиб қолавердим.

«Ўҳ-ў, мунча ҳаволанмасанг. Димоғинг мирзатеракка бўй бермай кетибди-ку. Ҳай-ҳай, осмонга учирилган варракнинг ўзисан-а. Дарвоқе, ҳм, тўхта, балки бошқадир, эҳтимол акаси ё укасидир, бир-бирига ўхшайдику баъзилар. Йўқ, ўзи аниқ кўрдим-ку, айнан ўзи! Ўша, бўйи ўртадан сал паст, ранги маллага яқин, ўнг чеккасида жинжилоқдек туғма ғурраси бор, футболчилар тўпидан мўъжазроқ калласи елкасига қапишган, бақа кўз, сочлари туллаган эчкининг жунидақа ғивак. Ҳа, ўзи! Тавба, тавба, маҳалламиз тўйларида, айниқса,наҳорги ошларда ҳамма билан қуюқ сўрашадиган, қўли кўксидан тушмайдиган кимса-я! Наҳотки, наҳотки шундай дилбар одамнинг кўзига тўсатдан парда тушиб қолса! Йўқ, йўқ, бундай бўлиши асло...»

Бир нафаслик хаёлий силкинувдан сўнг ўзимни базўр ўнглаб олдимда, у кириб кетган кабинет эшигини дадил тақирлатдим. Садо чиқмагач, дангал очдим:

— Мумкинми?

— Хўш, — деди у қанақадир қоғоздан кўз узмай.

— Кечирасиз, сиз Қўштепа кўчасидаги Аширқул ака эмасмисиз?

У, бирон даҳмаза иш юзасидан келгандирсан-да, дегандек кўз ойнак тагидан афтимга эринибгина бир назар ташлади-да, ҳуснбузар босган энгагини бармоқ учида қаший бошлади:

— Ҳа.

— Мени танияпсизми?

— Ҳа.

— Эсизгина, жуда ҳам қимматли нарсангизни йўқотибсиз. Эшитдиму маҳалладошлигимиз ҳурмати, ҳузурингизга қайғу билдиргани келдим.

—А, нимам йўқолибди?!

—Одамийлигингиз!..

Аламимдан қандай чиқиб кетганимни билмайман. Мудира опа келган экан, гувоҳномани ола туғруқхонага чопдим.

Ямин Қурбон.

ҲАР ТЎҒРИДА

Ажойиб елим

СССР Фанлар академиясининг органик элементлар бирикмаси институтида, химия фанлари доктори А. М. Полякова раҳбарлигида ажойиб елим яратилди.

«Циакрин» деб ном олган бу елим билан металдан қилинган машина деталларини, пластмассадан ясалган буюмларни ва бошқа предметларни улаш мумкин.

Бу ажойиб елим билан операция қилинган одам аъзоси тикилмай, елимлаб ёпиштирилса бўлаверади. Циакриннинг одам танасига зиёни тегмай, ташқарига чиқиб кетади. У қон оқишини тўхтатади, у билан тез йиртилиб кетадиган, ўпканинг энг нозик тўқималарини ҳам улаш мумкин.

«Циакрин» чорвадорларга ҳам маъқул тушди. Юнги олинаётган қўй-қўзиларнинг тилинган жойларига елим сурилган эди, яра тез битиб кетди.

123 йил тўхтамаган соат

Британия парламенти биносига ўрнатилган бонг урадиган соат яқинда тўхтади.

Соатнинг 13 тонналик «Биг Бен» деган қўнғироғи 1859 йилнинг июль ойидан бери тинимсиз бонг уриб турди.

Энди соат ремонт қилинмоқда. Келаси йилдан бошлаб яна ишга тушириладиган соат ҳар соатда композитор Гендель асарини бонг уриб чалиб турадиган бўлади.

Ноёб марка

Ғарбий Германияда олимпиадага бағишланган — «Олимпиада—80» деган почта маркаси чиқариш мўлжалланган эди. Шу маркадан атиги 4 дона яратилди-ю ишлаб чиқаришдан тўхтатилди.

Ўша ноёб почта маркасининг бири яқинда Гамбург шаҳрида ким ошди акционида 74 мингга сотилди.

Маълум бўлишича, ўша 4 дона ишлаб чиқарилган почта маркаси ГФР почта ва телеграф министрида қолган экан. Министр хотинининг танишига бир хат ёзиб жўнатганда, билмасдан конверт устига ўша марканинг бирини ёпиштириб юборган экан.

Қор қўйи

Ватанимизнинг шимолидаги Тайғанос ярим оролида — қаттиқ совуққа чидамли, тоғларда яшаб қалин қор остидан ўзига таом излаб топиб кун кўрувчи ноёб ҳайвон — қор қўйлари учрайди.

Қор қўйлари анчадан бери биологларни, овчиларни ва маданийлаштириш билан шуғулланувчи чорвачилик мутахассисларини ўзига жалб қилиб келади.

Магадандаги шимолий—шарқ зонал қишлоқ хўжалиги илмий текшириш институтининг ходимлари қор қўйларни тутиб, улар ҳаётини чуқур ўрганмоқчи бўлишаётир.

Илмий тажрибалар ижобий натижа берса, қўйчилик ишини ватанимиз шимолида ҳам ривожлантирса бўлаверадиган бўлади.

Тўрт оёқли балиқчи

Жиззах балиқ овлаш комбинатининг Иван Денисенко бошлиқ бўлган бригадасида Тузлук лақабли ит боқилади.

Ит Арнасойнинг унча чуқур бўлмаган ерига бориб, сувдан балиқ тишлаб олиб чиқишга ўрганган. Тузлук сувдан отилиб чиққан балиққа дарҳол ташланиб уни тутиб чиқади. Сувнинг чуқурроқ жойидаги балиқлар тўдаси қайси томонга кетаётганини эгасига имо қилиб кўрсата олади.

С. ҒАФУРОВ тўплаган.

ШАХМАТ КАМАЛАГИ

Ноёб истеъдод ҳақиқати

— Айтингчи маэстро, Фишер билан ўйнаган матчингизда шунчалик ҳунук натижа юз берганига сабаб нима!— деб сўраб қолишди бир куни гроссмейстер М. Таймановдан.

— Ҳа, бу матч [1971 йили Канадада ўйналган тож талабгорлари чорак финалларидан бири — М. М] менга озмунча хафагарчилик келтирмади, — деди Тайманов. — Лекин шундай бўлса-да, мен сира афсус қилмайман. Роберт Фишер — шахмат тарихида улкан шахс, бинобарин, нохуш натижа [0:6] билан тугаган бўлса-да, у билан бутун бир матч ўйнаш шарафига муяссар бўлганимни ўзим учун омад деб ҳисоблайман. Ижодий жиҳатдан ўйинлар қизиқарли бўлди ва бу борада ҳижолат чекадиган жойим йўқ.

— Фишернинг шахмат оламини тарк этишининг сабабини нима билан изоҳлайсиз!

— Бу борада,— деб жавоб берди гроссмейстер, — мен бутунлай қатъий фикрдаман. Жаҳоннинг ўн биринчи чемпиони Фишернинг салафларидан кўпчилиги учун шахмат ўйини нафақат ягона, балки, кўпинча ҳатто ҳаётдаги бош вазифа ҳам бўлмаган. Бироқ, Фишер учун шахмат, ҳеч шубҳасиз, ҳаёт маъноси бўлди, шунинг учун ҳам унинг барча мезонлари нуқул шахматча характер касб этди. Мен у билан ўн йиллар давомида учрашганман ва ҳеч қачон уни шахмат тахтаси-ю, доналарисиз кўрмаганман. Фишерни шахмат билан туғилган деса бўлади, шахмат унинг учун атмосфераю, у фақат шундан нафас олиши мумкин... Шунинг учун ҳам жаҳон чемпиони унвони Фишер учун спорт курашидаги хизматлари тан оликишидан юқорироқ маънони билдирарди. Модомики, шахмат — ҳаётдаги асосий ва ягона бойлик, ўзи эса шахмат шоҳи экан, у бу оламнинг бегуноҳ кимсаси бўлмоғи даркор. Чамаси шундай деб ўйларди Фишер.

Ҳақиқатан ҳам. Спасский устидан ғалаба қилгач, янги жаҳон чемпиони зиммасига кўплаб ҳар хил мажбуриятлар ола бошлади. Американлик гроссмейстер шахмат ҳақида нотўғри гаплар айтишга ҳаққи йўқ деб ёзган барча китобларини бекор қилар экан, улар янги лавозимига мос эмас, деб ҳисоблади. У турнирда муваффақиятсиз қатнашиш ва ҳатто бирорта ўйинни бой беришга ҳам ҳаққи йўқ деб ўйлади. Хуллас калом, Фишер ўз устига шундай юк ортдики, ундан қадди букилди. Тасаввуридаги «фаришта» қиёфасига ўта олмаслигига кўзи етгач, Фишер шахматдан ўзини олиб қоча бошлади. Қанчалик узоқлаша бошлагач, ундаги бу руҳий аломатлар йиғиндиси шунчалик кучлироқ шакл касб эта борди. Оқибат натижада илгарилари Фишерга хос шахматга бўлган эҳтиросли, ҳеч нарса билан солиштириб бўлмайдиган меҳр-муҳаббат ўрнини қўрқув, лекин бирон-бир конкрет шахматчидан эмас, балки шахмат тахтаси-ю, шахмат доналарининг ўздан қўрқиш ҳисси эгаллади.

— Албатта,— деб гапини якунлади Тайманов,— ижоди айни гуллаб турган пайтда шахмат шоҳининг нега ўз «тахти»дан кетаётганини тушуниш биз учун қийин. Бироқ ноёб истеъдод эгаларида бошқача, яъни аламли бўлса-да, аммо ҳурматга ҳам лойиқ ҳақиқат бўлиши мумкин.

Солиштириб кўрингчи...

— Гроссмейстер Марк Таймановнинг салафим Фишерга берган таърифига батамом қўшиламан,— деб ёзади Анатолий Карпов бир китобида. — Шубҳасиз, Фишер — ўткир дидли инсон ва атоқли шахматчи. У билан бўладиган матчга қаттиқ тайёрланган ва имкониятлари чинакамига кўпроқ Фишерга қарши курашиш мен учун қийин бўлишини билардим. Шундай бўлса-да, ҳар бир шахматчи сингари, мен ҳам муваффақиятимга ишонган эдим. Афсуски, Фишер ўз унвонини ихтиёрий равишда менга бериб қўйди. Мен бирор марта ҳам америкалик гроссмейстерга қарши дона сурмаганман, бинобарин, Фишер билан матч ўйнаган Тайманов, Петросян ва Спасскийларга ҳавас қилишдан нари ўтолмадим.

Шуни тан оламанки, ФИДЕ президенти Макс Эйве бўйнимга чемпионлик гулчамбарини илганда, менда икки хил ҳис-туйғу туғилган эди. Бир томондан, яширмайман, хушнуд эдим ва айни пайтда, бекордан-бекорга мени энг кучли шахматчи деб эълон қилмаганларини бутун шахмат оламига исботлашдек енгиб бўлмас эҳтиёж пайдо бўлган эди. Шундай қилиб менда салафим билан ғойибона дуэль бошланди. Баъзи солиштириш, қиёслар ўқувчилар учун қизиқ бўлар, балким...

Фишер ҳаётида бирорта матчни ютқазмаган. Ҳозирча мен ҳам. Фишер жаҳон чемпионлигига Спасскийни ютиб эришди. Бу матчнинг ўн бир партиясидан сўнг Фишер 7:4 ҳисобида пешқадамлик қилган эди. Икки йилдан кейин тож талабгорлари ярим финал матчида мен ҳам Спасскийни... 7:4 ҳисобида енгиб чиқдим.

Фишер икки матчни 6:0 ҳисобида ютган. Бу борада у билан мусобақалашиш менга қийин — унинг сингари максималист эмасман. Дарвоқе, 1977 йилги Европа команда чемпионатида биринчи тахтада ўйнаб, мусобақани 5:0 ҳисобида тугатдим.

Фишернинг «Менинг 60 хотиравий партиям» номли китобига кўра, у жами 25 турнирда [биринчи ўринни бўлиб олганини ҳам қўшган, лекин команда мусобақаларини «ҳисобга олмаган» ҳолда] ғолиб чиқибди. 29 ёшида шахматни ташлабди. Ҳозир [1980 йилда—М. М] мен 29 ёшдаман ва 1979 йили Монреалда ўтказилган шахмат юлдузлари турниридa биринчиликни олдим. Бу — 25 турнирда ғалаба қилишим. Ҳисоб-китоб ана шунақа. Менинг Фишер билан дуэлим тугади деб бўладими! Қолгани ўзингизга ҳавола...

Аёллар ва эркаклар

Яқинда италиялик олимлар топган тарихий ҳужжатларда рус канизакларидан бири Руслананинг шахмат қўмагида султон Сулаймон муҳаббатини қозонгани ҳикоя қилинади. Дастлаб учрашганда улар тун бўйи шахмат ўйнашибди. Биргина Руслана султонга лойиқ ҳариф бўлиб чиқибди. Султон ҳам ҳарамидаги уч юз канизакдан уни аъло кўриб қолибди. Салтанат тарихида биринчи марта султон канизагига уйланибди, қаллиғига Султония деб ном берибди.

СССР спорт мастери.
М. МУҲИДДИНОВ тайёрлаган.

Математик етиштирган гуллар

Наманганлик муаллим Жўрахон Мўминовнинг уй кутубхонасига ғалати бир китоб таржимаси қўшилди. У кактус ўстириш қўлланмасини немис тилидан рус тилига таржима қилди. Ж. Мўминов ўзбек, рус, немис, поляк тилларида ва бошқа тилларда гулчиликка доир жами юзлаб том дарслик, қўлланма, журнал, каталоглар йиққан.

Математика муаллими Мўминов учун гулчилик оддий бир майил эмас, балки, ҳақиқатан иккинчи истеъдоддир. У болалигидан бери мана қарийб 20 йилдирки бўш вақтини севимли иш билан ўтказади. Унинг ҳовлиси гулзор. Ғамхўр уй эгаси гулларни совуқдан асраш учун каттакон теплица ҳам қурган.

Коллекцияда кактуслар алоҳида ўрин тутади. 500 турдан кўп жами 1260 туп кактус бор.

(ЎзТАГ).

Москва. Мамлакатимизнинг кўп минглаб томошабинлари Марказий телевидение томонидан тайёрлаган «Голубой огонёк»нинг Октябрнинг 66 йиллигига бағишланган махсус сонини мириқиб томоша қилишди. Программанинг ранг-баранг бўлишида айниқса таниқли артист Геннадий Хазановнинг улуши каттадир.

СУРАТДА: Г. Хазановнинг чиқиши. ТАСС фотохроникаси.

● *Илмий лабораториядан репортаж*

ЧИГИРТКАНИ ҚАНДАЙ ҚИЛИБ УЧМАЙДИГАН ҚИЛСА БЎЛАДИ?

ТАСС мухбири СССР Фанлар академияси эволюцион физиология ва биохимия институти умртқасизлар нейрофизиологияси лабораториясига киргач, симга осиб қўйилган кўкиш бир ҳашаротга эътиборини жалб қилди. Сиртдан қараганда у катта бир чигирткага ўхшаб кетарди.

— Бу учадиган чигиртка, — деди институт директори СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Свидерский, — Уни ўрганиш ва унга қарши кураш чораларини ишлаб чиқиш билан бутун-бутун тадқиқод институтлари шуғулланади, планетада бир ярим миллион хилдан кўп ҳашарот бўлса, шулардан фақат чигирткалар босқинига табиий офат деб қаралса керак. Туркманистон территориясига мечкай ҳашарот галалари бостириб кирган 1962 йилни эслаш кифоя. Улар кунига 30 километрдан силжиб 160 километр кенгликдаги на биронта ўт, на биронта баргни қолдирди. Ҳатто, дарахтларнинг яшил пўстлоғи ҳам қолмади.

Суҳбат чоғида лаборатория ходимлари навбатдаги экспериментга тайёргарликни тугатдилар. Прибор ёнига уй вентилятори қўйилди. Шу вақт ичида ҳашарот стол устида миқ этмай осилиб турарди. Вентилятор ишга тушиб, ҳаво оқими чигирткага тегиши билан у қанот қоқиб қолди.

— Чигиртка рўпарадан шамол бўлганидагина учади. Унинг ел сезгич рецепторлари чигиртка учиш аппаратини ҳаракатга келтиради, — дейди В. Свидерский. — Чигирткaнинг учиш хусусиятларини ўрганиб чиқиш учун қарийб йигирма йил кетди. Унинг механизмини билгач шикаста жойини ҳам топдик: нерв сигналларини мушакка ўтказадиган бўғин шундай жой бўлиб чиқди.

Шундай қилиб, чигирткaнинг ҳавога кўтарилиш йўлига ғов сола биладиган «калитни» топа билдик, — деди олим. —Сигнал юборадиган нейрон механизмлари ишини тўхтатишга қодир химиявий бирикмани ҳам топдик. Шу нарса ҳашаротларнинг ердан кўтарилишига халақит беради. Ҳозирча бу лаборатория тажрибаларидир, холос. Лекин, ходимлар тез орада экинга зарар етказувчи бутун-бутун галаларнинг қанотини «қирқишга» муваффақ бўлсак керак, деб ҳисобламоқдалар.

Ленинград.

(ТАСС).

● СОФ ҲАВО—ТАНГА ДАВО

ЯНГИ СТАНЦИЯ

Чотқол тоғ ўрмон қўриқхонаси территориясида (Тошкентдан 75 километр нарида) республикада биринчи атроф муҳитни контроль қилувчи станция ишлай бошлади. Станция ҳаво, сув, атмосфера ёғинлари, тупроқ ва ўсимликлар намуналарини муттасил олиб борадиган махсус ускуналар билан жиҳозланган. Химиявий анализ қилишлар ёрдамида ана шу муҳитларда одам учун зарарли турли моддалар концентрация даражаси аниқланади. Станциянинг жойи бежиз танланмаган. У саноат марказлари ва аҳоли яшайдиган жойлардан йироқда экологик нуқтаи назардан энг тоза жойда ўрнаштирилди. Атроф муҳит булғаниш кўлами ва характерини, шунингдек ҳаво массаси ва атмосфера ёғинлари турли моддаларни нечоғлик йироққа олиб боришини анализ қилиш станциянинг асосий вазифаси эканлигидан шундай қилинди.

Янги станцияни очиш — атроф муҳитни контроль қилувчи ягона умумдавлат контроль системасини яратиш босқичларидан биридир. Бу система муҳитни булғанишдан сақловчи янада самарали чораларни ишлаб чиқишда олимлар ва практикларга ёрдам беради.

Янги станция Ўрта Осиёда тўртинчиси бўлди.

(ЎзТАГ).

БУЮК ҲАЁТ ЙИЛНОМАСИ

«Карл Маркс. Ҳаёти ва фаолияти» фотоҳужжатлар альбоми жаҳон пролетариати доҳийсига бағишланган.

Маркс ва Энгельснинг, уларнинг сафдошлари н и н г, Маркс оиласи аъзоларининг мамлакатимизда авайлаб йиғилган ва сақланиб келаётган фотосуратлари, энг муҳим асарларининг қўлёзмалари, дастлабки нашрлари, халқаро ишчилар ҳаракатига доир гравюралар қимматли коллекцияси — бебаҳо ёдгорликларнинг ҳаммаси китобнинг ҳужжатли негизини ташкил этади.

Фотоальбомни «Прогресс» нашриёти чиқарган.

(ТАСС).

ОБЪЕКТИВДА— ЖОНАЖОН ВАТАН

Украина ССР.

СУРАТЛАРДА: Каховкадаги афсонавий тачанка ва Херсон «Юбилейний» киноконцерт зали.

Х. Шодиев фотолари.

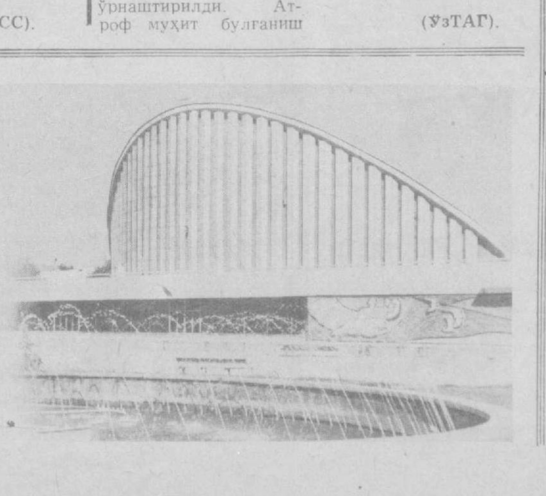

КЎЧА ТАСОДИФЛАРИ

ТЕЗЛИКНИ ОШИРИШ ОҚИБАТИ

Тошкент кўчаларида ўрнатилаётган йўл ҳаракатининг янги белгилари, йўл ва тратуарларни ажратиб турувчи тўсиқ панжаралар, йўл қаторларини белгиловчи чизиқлар, махсус ер ости йўллари, пиёдалар учун қулай бўлган янги хилдаги замонавий бекатлар— буларнинг ҳаммаси партия ва совет органларининг ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш борасида амалга ошираётган ишлари натижасидир. Бироқ статистика маълумотлари шу нарсани кўрсатмоқдаки, айрим пиёда ва ҳайдовчиларнинг эътиборсизлиги, масъулиятсизлиги, йўл ҳаракати қоидаларини менсимасликлари туфайли пойтахтимиз йўлларида ҳамон кўнгилсиз ҳодисалар рўй бермоқда.

Масалан, Беруний ҳамда Матлубот кўчаларини туташтирувчи чорраҳада пиёда Анвар Баҳромов ўз хавфсизлигини кўзламаган ҳолда эҳтиётсизлик билан йўлни кесиб ўтаётган вақтда «ГАЗ—24» маркали Б 65—20 ТН номерли машинанинг зарбига учраган. У оғир тан жароҳати олган ҳолда 1-шаҳар клиник касалхонасига ётқизилди.

Бу ўринда шу нарсани таъкидлаб ўтиш керакки, машина ҳайдовчиси С. Насритдиновнинг ҳам айби йўқ эмас. Чунки у йўл ҳаракатининг хавфсизлигини таъминлай олувчи тезликда юриш ўрнига, йўлнинг энг масъулиятли ери бўлган чорраҳада тезлик билан ўтмоқчи бўлган. Натижада бир киши оғир жароҳатланган. Йўл ҳаракатининг асосий иштирокчилари — ҳайдовчилар ва пиёдалар тегишли қоидаларга амал қилишса бундай кўнгилсиз воқеалар содир бўлмайди.

А. ЭРНАЗАРОВ.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

«УЗБЕКСЕЛЬМАШ» ишлаб чиқариш базасидаги
214-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983—1984 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди; токарь-универсал (токарь-каруселчи, программа билан бошқариладиган станокларнинг операторн), саноат ускуналарини тузатиш бўйича слесарь, электр пайвандчи, механика йиғув ишлари слесари, фрезерчи, электр-монтажчи, машинада қолиплаш бўйича қолипловчи, слесарь-асбобсоз, штамповкачи.

ҲАММА МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА ЎҚИШ МУДДАТИ — 6 ой.

Ўқиш даври узлуксиз меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртини тугатгандан сўнг олган ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат, ўртача бали 4 ва 5 бўлса битирувчилар олий ўқув юртларига киришда имтиёзлардан фойдаланадилар.

Ўрта маълумот билан билим юртига кирганлар ҳам билим юртини тугатганлиги тўғрисида аттестат оладилар.

Ҳар ойда ўқувчиларга 76 сўмдан стипендия берилади. Ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 33 проценти ўқувчиларга тўланади. Бошқа шаҳарликлар ётоқхона билан таъминланадилар. Билим юртида доимо спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли ва халқ асбоблари ансамбли ишлайди.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Билим юртига 8—10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлган 15-25 ёшли йигит-қизлар қабул қилинадилар.

Аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: турар жойидан справка, соғлиғи тўғрисида справка, туғилганлиги тўғрисидаги ҳужжат, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, 3x4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат. Таржимаи ҳоли.

Бошқа шаҳардан келиб билим юртига кириб ўқийдиганлар турар жойларидан пропискадан ўчишлари лозим, улар билим юрти ётоқхонасига прописка қилинадилар, шунингдек комсомол учётидан ўчишлари, ҳамда ўзлари билан шахсий учёт карточкаси ҳужжатини, ВЛКСМ аъзолигининг учёт карточкасини, комсомол билетини ўзлари билан олиб келишлари шарт.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 9.00 дан 17.00 гача ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 70-уй (2, 16, 25, 28, 29-трамвайлар, 8, 9, 24, 44, 112, 115-автобусларнинг «Ғалаба» боғи» бекати). Телефон 35-08-02).

Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги
ТОШКЕНТ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983—1984 ўқув йилига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти малакали сотувчи ва сотувчи-контролёр-кассирларни икки йўналишда тайёрлайди:

Боққоллик-кондитерлик, гастрономия, гўшт-балиқ ва сут маҳсулотлари бўйича:

газлама, тикув буюмлари, пойафзал, трикотаж, галантерея, парфюмерия, маданий-маиший ва хўжалик молларини сотувчи ва сотувчи-контролёр-кассирларни тайёрлайди.

Ўқиш 1 декабрдан бошланади.

ЎҚИШ МУДДАТИ 1 ЙИЛ.

Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Билим юртига Ўзбекистон шаҳарларида яшайдиган 15—20 ёшли (ҳамда Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар 23 ёшгача), **8, 9, 10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлганлар кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.**

Билим юртини тугатганларга «Кичик сотувчи», «Сотувчи», «Сотувчи-контролёр-кассир» деган малака берилади.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

Ўқувчиларга 32 сўм ва 41 сўмдан стипендия берилади.

Ишлаб чиқариш практикаси Тошкент шаҳридаги илғор магазинларда: Бош Универмаг—ГУМ. «Гастроном» республика конторасига қарашли йирик магазинлар ва «Универсам» ларда ўтказилади.

Назарий машғулотлар билан ишлаб чиқариш практикаси ҳар 3 кунда алмашади.

Агар билим юртини битирувчилар ҳамма фанлардан аъло баҳоларга эга бўлиб, квалификацияси бўйича ҳам имтиҳонларни муваффақиятли топширсалар, бундай битирувчилар, педагогик советнинг қарорига мувофиқ, бир йўла олий ўқув юртининг кундузги бўлимига ўқишга кириш ҳуқуқига эга бўладилар (битирувчилардан 10 проценти).

Билим юрти қошида кечки ўрта мактабнинг 9, 10, 11 синфлари ишлайди.

Ўқиш кундузги соатларда ўтказилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: билим юрти директори номига ариза, маълумоти тўғрисида ҳужжат (асли), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3x4 см. ҳажмида), характеристика, халқ депутатлари область Совети ижроия комитети Савдо бошқармасидан ёки халқ депутатлари шаҳар Совети ижроия комитети савдо бўлимидан йўлланма.

Билим юртининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобир кўчаси, 3-уй (4, 9-трамвайларнинг «Чўпон-Ота» бекати; 13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами клиника касалхонаси» бекатлари). Телефон: 78-44-30.

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ БЮРОСИ

ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ФРУНЗЕ РАЙОНИДАГИ ЕНГИЛ САНОАТ КОРХОНАЛАРИГА

штамповкачи, прессловчи, қуювчи, токарлар. Меҳнат ҳақи — ишбай.

ЛЕНИН РАЙОНИДАГИ МАИШИЙ ХИЗМАТ КЎРСАТИШ КОРХОНАЛАРИГА

эркак ва аёллар устки кийимлари ҳамда енгил кўйлаклар бичиқчиси, газ операторлари (мавсумий ишга), **тикувчилар ва тикувчиликка шогирдлар.**

ҲАМЗА РАЙОНИДАГИ УМУМИЙ ОВҚАТЛАНИШ ТАШКИЛОТЛАРИГА

сотувчилар, кичик сотувчилар, юк ташувчилар, фаррошлар.

«ТАШТРАНССПЕЦСТРОЙ» трестига қарашли
72-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

труба ётқизувчи-слесарлар, газ-электр пайвандловчилар, йўл ишчилари.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИДАГИ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА

кичик сотувчиликка шогирдлар ва кассир-контролерлар.

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»нинг
12-ТРЕСТИГА ҚАРАШЛИ
50-ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

бетончилар, пайвандловчилар, монтажчилар, ғишт терувчилар.

Елғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.

СПРАВКАЛАР ВА ИШГА ЙЎЛЛАНМАЛАР ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ АДРЕСЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

МАРКАЗИЙ ПУНКТ —Пролетар кўчаси, 4-уй, 3-подъезд, 5-хона.
ЛЕНИН РАЙОНИ — Т. Шевченко кўчаси, 6-уй.
ОКТЯБРЬ РАЙОНИ — У. Юсупов кўчаси, 3-уй.
ЧИЛОНЗОР ПУНКТИ— 2-квартал, 3-уй.
ФРУНЗЕ ПУНКТИ— Ш. Руставели кўчаси, 6-уй.
ҲАМЗА ПУНКТИ— Ҳасанова кўчаси, 3-уй.
КУЙБИШЕВ ПУНКТИ— К. Маркс кўчаси, 59-уй.
КИРОВ ПУНКТИ — Ф. Энгельс кўчаси, 48-уй.
С. РАҲИМОВ ПУНКТИ —Қорасарой кўчаси, 270-уй.
А. ИКРОМОВ ПУНКТИ— 22-квартал, 69-уй.
СЕРГЕЛИ ПУНКТИ —2-квартал, 69-уй.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ БАЗАСИДАГИ
247-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
қуйидаги ихтисослар бўйича
ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КОНФЕТЧИЛАР, КОНДИТЕР (қандолатчилар), НОВВОЙЛАР ВА БУЛОЧКА ПИШИРУВЧИЛАР, ЛАБОРАНТ-ХИМИКЛАР, АВТОМАТИКА ВА КОНТРОЛЬ-ЎЛЧОВ АСБОБЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, САНОАТ УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ СЛЕСАРЬ (нон ва пиво заводлари учун), ХОЛОДИЛЬНИКЛАР РЕМОНТИ БЎЙИЧА СОЗЛОВЧИ МЕХАНИКЛАР, ҚУРИЛИШ БУЁҚЧИЛАРИ, АВТОСЛЕСАРЬ.

8—10 синф ҳажмида маълумотли 15 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар ҳамда Совет Армияси сафларидан запасга бўшатилганлар қабул қилинадилар.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППА ТЎЛГАНДАН КЕЙИН БОШЛАНАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ: 8 синф маълумотига эга бўлганлар 3 йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб тўғрисида диплом оладилар. Ўқувчилар уч маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

10-синф ҳажмида маълумотлилар 6 ой ва 10 ой ўқийдилар ва ойига 30 сўм стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишланган иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта ўқув юртларига ўқишга юбориладилар. Билим юртини битирганлар танлаган мутахассислиги бўйича Тошкент нон корхоналарида, кондитер-булочка комбинатида, «Ўртоқ» конфет фабрикасида ва Тошкент пиво корхоналарида ишлайдилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ёзилган ариза, аттестат ёки 8-синфни тугатганлиги тўғрисида гувоҳнома, характеристика, справкалар: медицина (286-форма) ва турар жойидан, 6 та фотосурат (3x4) см.).

Ҳужжатлар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ленин райони, Истиқбол кўчаси, 3-уй, (68, 133, 24, 127, 121, 105, 45, 15, 81-автобусларнинг ва 5-трамвайнинг «Қўйлиқ» бекати). Телефон 90-36-69.

ЧИМКЕНТ ОБЛАСТЬ ЧОРДАРА РАЙОНИНИНГ

«ВОЗРОЖДЕННАЯ СТЕПЬ»
ГАЗЕТА РЕДАКЦИЯСИГА

масъул секретарь, бўлим мудири вазифасида ишлаш учун рус тилида ёзадиган журналистлар

КЕРАК

2—3 ой давомида турар жой берилади.

Мурожаат учун адрес: Чордара шаҳри, Елмуродов кўчаси, 21-уй. Телефонлар: 2-11-59, 2-18-30, 2-16-36.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг
Ф. Н. РУСАНОВ НОМИДАГИ БОТАНИКА БОҒИ

иқтисодий самарадорлик бўлинмаси группасининг кичик илмий ходими вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Конкурс муддати — 8 декабргача.

Ҳужжатлар қуйидаги адресга жўнатилсин: 700053, Тошкент шаҳри, Ж. Обидова кўчаси, 232-уй.

«ЮБИЛЕЙ» МАРКАЗИЙ СПОРТ ЗАЛИДА

СССР биринчилиги учун
«А» классининг биринчи лига командалари ўртасида

ХОККЕЙ

19, 20 НОЯБРДА
«БИНОКОР» (Тошкент) — **«МОЛОТ»** (Пермь).
23, 24 НОЯБРДА
«БИНОКОР» (Тошкент) — **УРИЦКИЙ НОМЛИ СПОРТ КЛУБИ** (Қозон).
29, 30 НОЯБРДА
«БИНОКОР» (Тошкент) — **«ЕНБЕК»** (Олма-Ота).

Ўйинлар шанба ва якшанба кунлари соат 17.00 да, иш кунлари эса соат 18.30 да бошланади.

«ЮБИЛЕЙ» Марказий спорт зали кассаларида билетлар сотилмоқда.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Қуйидаги телефонлар бўйича справкалар олиш мумкин: касса—46-03-12, 46-70-31; **администратор—46-07-53, 46-68-77.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/XI да **Дилором,** 18/XI да **Севги тумори,** 19/XI да **Тоҳир ва Зуҳра.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА—17/XI да **Бой ила хизматчи,** 18/XI да **Парвона,** 19/XI да **Шошма, қуёш!**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/XI да **Тошкентнинг нозанин маликаси** (15.00), 18/XI да **Олифта,** 19/XI да Тошкентнинг нозанин маликаси (15.00).

КИНО

17 НОЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (18.20, 20.30; телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 17.00, 19.30).

«ТЎРТ МУШКЕТЕР»—**Чайка** (18.30, 21.00; телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«ЕНГИЛМАС» — **Искра** (жуфт соатларда, телефон 39-14-59).

«КИНГ-КОНГ ГРИППИ» — **Ватан** (18.00, 21.00).

«ТРЮКЧИ» — **Қозоғистон** (17.00, 20.00; телефон 35-24-92).

«МЕН ҚЎРҚАМАН» — **Қозоғистон** (18.00, 21.00).

«АНГАР—18»— **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

18 НОЯБРДА
БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«СЕВИКЛИ РАДЖА» — **Санъат саройи** (11.00, 13.30, 16.00, 18.20, 20.30; Телефон 44-21-74).

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ» — **Санъат саройи** (кичик зал, телефон 44-21-74, 12.00, 14.30, 17.00, 19.30).

«ТЎРТ МУШКЕТЕР» — **Чайка** (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 21.00; Телефон 77-06-20).

«ЖИНОЯТ ҚИДИРУВ БЎЛИМИ БОШЛИҒИ ҲАЁТИДАН» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **Ғ. Ғулом номли** (11.00, 14.00, 17.00, 20.00; телефон 48-42-80).

«ТРЮКЧИ» — **Қозоғистон** (11.00, 14.00, 17.00, 20.00; Телефон 35-24-92).

«МЕН ҚЎРҚАМАН» — **Қозоғистон** (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

«АНГАР-18» — **ВЛКСМ 30 йиллиги** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

УЙДА—ЯНГИ МЕҲМОН

Оилангизда янги меҳмон — фарзанд дунёга келади-ю уйингиз нурга, қувончга тўлади. Шу билан бирга, янги меҳмоннинг ўзига хос хайрли ташвишлари бўлиши ҳам табиий. Улардан энг асосийси — чақалоқнинг ўз вақтида тўла овқатлантирилишига эришишдан иборат. Бусиз унинг вазнига вазн қўшилиши, нормал ўсиши, ривожланиши мумкин эмас. Олимларнинг фикрича, ўз вақтида тўйиб овқатланмаган гўдакнинг кейинчалик бўйи яхши ўсмайди, хотираси анча пасаяди. Ўрни келганда шуни айтиб ўтиш керакки, чақалоқни ҳаддан ташқари овқатга тўйдириш ҳам жуда зарарлидир. Гўдак тўйгач, ортиқча овқатни қусиб чиқариши бежиз бўлмаса керак.

ОНА СУТИ —

чақалоқ учун энг тўйимли озуқадир. Мабодо, онада боласи учун етарли сут бўлмаган ёки умуман сут келмай қолган ҳолларда-чи?

БУНДАЙ ПАЙТЛАРДА СИЗЛАРГА
СУТЛИ АРАЛАШМА ТАОМЛАР
АСҚОТИШИ МУМКИН.

Таркибидаги моддалари билан она сутига энг яқин турган «МАЛЮТКА», «ДЕТОЛАКТ», «МАЛИШ» ана шулар жумласидандир.

Улар юқори сифатли сигир сутига ўсимлик ёғи, қаймоқ, витаминлар, минерал тузлар, пархезли ун ва шакар аралаштириш йўли билан тайёрланади. Қулайлик томони шундаки, уларни жуда тез фурсат — 2—3 минут мобайнида пишириб тайёрлаш мумкин. Сутли аралашма таомлар бир неча ой сақланса ҳам бузилмайди.

«МАЛЮТКА» соғлом ва вақтидан олдин туғилган болаларга — туғилган кунидан бошлаб 1—2 ойлик бўлгунга қадар тавсия этилади.

«МАЛИШ» гуруч уни, гречиха, сули ёрмаси ва тариқ унидан тайёрланади. Кўпроқ ичи кетадиган болаларга — гуруч уни аралашмаси, қабзияти бўлган, рахит ва экссудатив — аллергик диатези билан оғриганларга — гречиха ёрмаси аралашмаси; болаларга сули ёрмаси аралашмасини бериш тавсия этилади. Юқорида номлари қайд этиб ўтилган сутли аралашма таомлар 1—2 ойликдан 1 ёшгача бўлган болаларга мўлжалланганлигини унутмаслик керак.

«ДЕТОЛАКТ» энг кичкинтойлар учун ишлаб чиқарилган янги овқат туридир. Унинг тарикибида комплекс витаминлар—ёғлар, оқсиллар, углеводлар, микроэлементлар хуллас, эмизикли боланинг нормал ўсиши учун нимаики зарур бўлса — ҳаммаси мавжуд.

«ДЕТОЛАКТ» туғилган боланинг биринчи кунидан бошлаб бир яшар бўлгунга қадар тавсия этилади.

Медик олимларнинг кўп йиллик кузатишларига қараганда **«Малютка», «Малиш» ва «Детолакт»** бериб боқилган болалар билан она сути билан эмизилган гўдаклар ўсиши, ривожланиши ўртасида ҳеч қандай фарқ сезилмаган.

«Малютка», «Малиш» ва «Детолакт»дан фойдаланишингизни маслаҳат берамиз. Уларни озиқ-овқат магазинларининг сут билан савдо қилувчи ва болалар бўлимларидан харид қилишингиз мумкин.

«МАЛЮТКА» ВА «МАЛИШ»НИНГ ЯРОҚЛИЛИК МУДДАТИ 8 ОЙ, «ДЕТОЛАКТ»НИКИ ЭСА 18 ОЙ.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«УЗМЯСОМОЛТОРГ» ТОШКЕНТ ШАҲАР ИДОРАСИ САВДО ТАШКИЛОТЛАРИГА «МАЛЮТКА», «МАЛИШ», «ДЕТОЛАКТ» —БОЛАЛАР СУТЛИ АРАЛАШ ТАОМЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

«УЗМЯСОМОЛТОРГ»нинг Тошкент шаҳар идораси.

СОТИБ ОЛИНГ, ЯНГЛИШМАЙСИЗ—ЖАЖЖИ, ҚУЛАЙ ВА КЎРКАМ

«ЭЛЕКТРОНИКА» — КЎЧМА ПОРТАТИВ ТЕЛЕВИЗИОН ПРИЕМНИГИ УЙДА ҲАМ, САФАРДА ҲАМ ЎЗИНИНГ ИХЧАМЛИГИ, ҚУЛАЙЛИГИ БИЛАН БОШҚА ТЕЛЕВИЗОРЛАРДАН ТУБДАН ФАРҚ ҚИЛАДИ.

Агар уни йўлга ёки сафарга ўзингиз билан бирга олиб кетсангиз — мамлакатимиз ва бутун дунёда бўлаётган воқеалар, янгиликлардан воқиф бўласиз, зерикканингизда кинофильмлар, концертларни мириқиб томоша қиласиз.

Уйдаги телевизордан оилангиз аъзолари томоша қилаётган кўрсатув сизга маъқул келмаса — жажжи телевизорни бошқа хонага олиб ўтиб, ўзингиз ёқтирган бадиий фильм ёки ўқув программаларини бемалол кўришингиз мумкин.

«ЭЛЕКТРОНИКА—407» ВА «ЭЛЕКТРОНИКА—407 Д» ишлаш сифати жиҳатидан Ватанимизда ишлаб чиқарилган катта ҳажмдаги телевизорлардан ҳеч ҳам қолишмайди. Бунинг устига у катта ҳажмдаги телевизорга нисбатан анча кам электр энергия сарф қилади. Шуниси диққатга сазоворки, жажжи телевизорни ҳам ўзгарувчан электр токи билан, ҳам аккумулятор батареяси қуввати билан ишлатиш мумкин. Кўрсатувлар оқ-қора тасвирда бўлиб, метр диапазонининг 1—12 каналида, «Электроника—407 Д» эса дециметр диапазонининг каналларида олиб борилади. Телевизордан наушниклар ва ташқи антенналар қўйиб фойдаланиш мумкин. Экран катталиги диагонал бўйича — 16 сантиметр.

«ЭЛЕКТРОНИКА Ц-401» ва «ЭЛЕКТРОНИКА Ц-432» — **кичик габаритли кўчма рангли телевизорлар** — тўла интеграл схемалари ва ярим ўтказгич приборлар асосида ишланганлиги билан эътиборлидир. Автоматик тўғрилаш схемасининг аъло даражада ишлаши — телевизион марказнинг олисда жойлашганидан қатъий назар тасвирнинг аниқ бўлишини таъминлайди.

«Электроника — Ц-432» телевизор блок-модули ва истеъмол блокининг пишиқ-пухта тузилиши уни қуввати ўзгарувчан токда 100 дан 260 вольтгача, ўзгармас токда эса 10,5 дан 14,5 вольтгача бўлган қувватда эркин ишлашига имконият яратиб беради.

Унинг бошқа телевизорлардан ажралиб турадиган томони ҳам ана шунда.

«ЭЛЕКТРОНИКА» МАРКАЗИЙ КОММЕРЦИЯ РЕКЛАМА ТАШКИЛОТИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН РЕКЛАМА АГЕНТЛИГИ (телефон—42-95-91).

ТВ

17 НОЯБРЬ —ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

16.10 Чувашистон АССР Давлат ашула ва рақс ансамблининг концерти. 16.55 «Дунёнинг тақдири—халқлар қўлида». Ҳужжатли фильм премьераси. 17.15 Мактаб ўқувчиларининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, пармаловчи мастер С. Н. Урусов билан учрашуви. 17.55 «Шахмат мактаби». Разрядлилар учун. 18.25 Б. Тихонов чалади (баян). 18.45 «Миллионлар ленинча университети». «Инсоннинг маънавий дунёси». Мураббийларнинг ёшлар тарбияси учун гражданлар масъулияти ҳақида. 19.55 «Дунё воқеалари». 19.30 «Палло дунёда ягона». Мультфильм. 19.50 Концерт 20.15 «Ўсмир». Олти серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Ота юрти». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.15 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Трактор» — «Сокол». Челябинскдан олиб кўрсатилади. 2- ва 3-даврлар. Танаффус пайтида— (22.50) «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Адабий ўқиш». Н. Тихонов. «Кавалькада». 19.30 «Қишлоқ янгиликлари». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Қўшиқлардан рақсларга. 21.15 «Шунчаки, тасвирий саъаткор». Ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Уйим тўри —қалбим кўри». Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Сеҳрли сандиқ». Қўғирчоқ фильм. 18.15 «Сўз кетидан сўз келар». Рус тилида сўзлашишга ўргатиш. 18.35 «Ҳовлимиздаги стадион» (рус.). 19.00 «Уларни океанлар кутади». Телевизион фильм. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани» (рус.). 20.15 «Менга таниш буғу». Телевизион фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 И. Исоқов, К. Юсупов ва М. Орифжонов ижросида ўзбек халқ қўшиқлари. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Студентлик —«оқ олтин» даврим». Ёшлар учун музикали программа. 23.30 Янгиликлар.

18 НОЯБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Қувноқ стартлар». 10.25 «Уйим тўри — қалбим кўри». Бадиий фильм. 12.00 «Бригада» ҳаётидан бир неча кун». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.30 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 13.05 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Беш йиллик — ҳар биримизнинг ишимиз». Ҳужжатли фильмлар.

16.05 «Москва ва москваликлар». 16.35 С. Каприсорнус. Композиция. Чехословакия радиосининг симфоник оркестри ижро этади. 16.45 «Рус тили». 17.45 «Эртак ҳузурида меҳмонда» Илья Муромец». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Манометр». коммунистлари». Телевизион очерк. 19.45 «Кузги этюд». 19.55 А. Хачатурян. «Маскарад» балети. Одесса опера ва балет театрининг спектакли. 21.30 «Время». 22.05 «Балли қизлар!» Горький, Вологда, Москва, Рязань», Белгород областлари қишлоқ хўжалик ходимларининг мусобақаси. 00.05 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 И. Штраус. «Гўзал мовий Дунайда». Вальс. Вена симфоник оркестри ижро этади. 19.00 Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 «Саёҳатчилар клуби». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 Адабий ўқиш. А. Толстой. «Рус характери». 21.15 «Тарноге эртаги». Телевизион ҳужжатли фильм. 21.30 «Время». 22.05 Телевизион кўрик-конкурс. Вильнюс Давлат университетининг духовой оркестри чалади. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Динамо» (Москва) — МАСК. 2- ва 3-даврлар. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Рус адабиёти. М. Ю. Лермонтов қадамжолари бўйлаб (рус.). 12.00 Мактаб ўқувчилари учун. «Қўшиғим, жон қўшиғим». 12.45 «Замандас». Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кўрсатув (қозоқ тилида).

17.55 Кўрсатувлар программаси. 18.00 Болалар учун фильм-концерт. 18.30 «Халқ истеъмоли молларига — юқори сифат». 19.00 «Фан уфқлари». «Қаттиқ жисм физикасининг ютуқлари—халқ хўжалигиаг». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Наштар». Ҳажвий кино-журнал. 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 Пахтакорлар учун концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Хирмонингизга барака». 22.20 «Женя, Женечка ва «катюша». Бадиий фильм. 23.45 Янгиликлар.

Ўзбекистон эпидемиология, микробиология ва юқумли касалликлар илмий-тадқиқот институти коллективи илмий ходим И. А. Қосимовга отаси

Асомиддин ҚОСИМОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»
(«ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»)
—орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

17 НОЯБРЬ, 1983 й.

Р—03279. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри.

ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12